

Grønsalen eller Grøn jægers Høj

Er en af landets længste og smukkeste langdysser, 102 meter lang, 12 meter bred tæt omsat af 142 store randstene.

Der er 3 kamre, hvoraf kun det vestligste har dæksten, som måler 33,55x2,5x1,5 meter og har en stor plan flade mod syd, smukt skrånende og i en særegen lysegrå grov stenart, der i visse belysninger glitre og skinner.

Efter sagnet hviler Grøn jæger, Møns skytshelgen, der har givet navn til f. eks. Grønsund, i det østligste kammer og i det vestligste hans dronning, Fane, der har givet navn til sognet og fjorden.

*Jonna Kjær-Nielsen
2009*

Grøn jægers Høj

Smuk langdysser med historie - sagn - myter

*Grøn jægers Høj
Fanebjerg Kirkevej 55, 4792 Askeby*

Grønjægers Høj - Langdysse

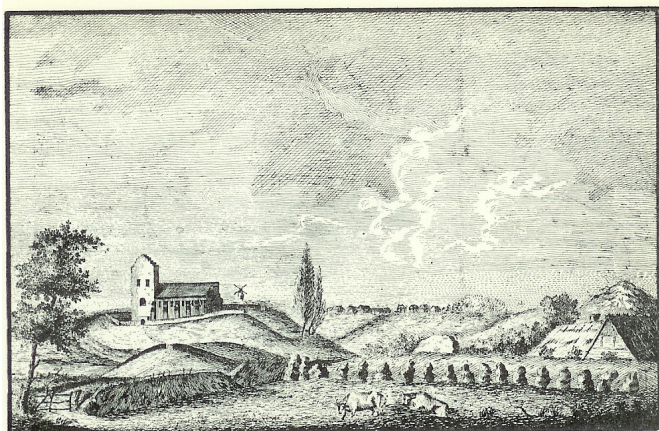
også kaldet *Grønsalen*

længde 102,0 m.

bredde 13,0 m.

I højen 3 gravkister, den ene har stadig overliggeren bevaret. 148 randsten er bevaret.

Grønjægers Høj er én af Danmarks mest imponerende og bevarede langdysser.

Fanefjord Kirke & Grønsalen anno 1799

I det 19. Århundrede er Johan Paludans beskrivelse over Møn en af vore vigtigste kilder, Paludan, der var præst i Fanefjord 1788-1821 og havde overordentlig stor interesse for fortidens minder, giver en udførlig beskrivelse af "*Grønsalen, Jettens- eller Jægers Bjerget*" i Hårbølle, *Grøn-høj* kalder han den også.

I 1809, da ejeren begyndte at borttage stenene fra Grønsalen for at bruge den til hegn, udvirkede Paludan, at Grev Danne-skjold udstedte et foreløbig forbud mod gravmærkets ødelæggelse.

Upsals-Jetten Grøn og Fane skøn!

*"Nu hviler Grøn med Fane sin,
som trætted hjort og rasken hind.
Tak bonde, nu den gode Gud,
at du går trygt af havnen ud."*

*Sådan i et gammelt rim det lyder,
hvis mening en yngre skjald nu tyder.
Hin Grøn var jæger, dertil søhane,
hans dejlige hustru kaldtes Fane.*

*Og Fane gav, da hun end var mø,
Møens navn til den danske Ø,
som vender mod havet sin høje side,
den jomfrurene, den blændende hvide.*

*Og mellem Møens og Falsters jord
fik vandet navn af Fanefjord,
og kirken derved med sit røde tag,
har samme navn den dag i dag.*

*Men efter Grøn har bondens mund,
benævnet det samme vand Grønsund,
og det navn end gælder i vore tider,
for færgestedet på begge sider.*

*Den vældige Grøn har navn af Jette,
og fra Uppsala regnes hans æt med rette;
thi kaldtes han længe på Møns land
Jetten af Upsal, en farlig mand.*

J. L. Heiberg 1791-1860

Sagn & myter om

Grøn Jæger & Dronning Fane!

Den smukkeste og bedst bevarede langdysse på Møn er "*Grønjægers Høj*" ved Hårbølle, syd for Fanefjord Kirke.

Bag højens navn ligger sagnet om jægeren og kongen Grøn og hans vilde natlige ridt med krigere og hunde, - et levn fra forestillingerne i den nordiske hedenske gudetro om Odins skrækindjagende færd over marker og gennem skove.

Grønjæger herskede over denne del af Møn dengang øen ifølge sagnene var delt i syv kongeriger, og man fandt det naturligst, at den fornemme langdysse skulle opfattes som et gravmæle for ham og hans fæstemø Fane, hvis navn også lever videre på egnen.

Møns Oldtidsminder

Kong Grøns hovedfjende var kæmpen *Huno*, og når han engang var besejret, skulle jomfruerne lægge guldkæden rundt om øen. Den kunne da ikke passeres af nogen fjende og ville være en sikker beskytter for det lille samfund. Men *Grøn* havde en svaghed, han drak, og det førte til, at *Huno* besejrede ham og huggede hovedet af ham. *Dronning Fane* var dog en klog kone, og hun satte hovedet på plads og fik det til gro fast med tryllesalve. Alligevel ligger kæden stadig i højen. Hver nat ser man *Grøn* ride ud til kamp mod sin fjende, tilviftet af de tre jomfruer i *Kellershøj*, men når han senere på natten vender tilbage med sit hoved under armen, synker jomfruerne ned i højen af sorg, mens kongen må hjem til sin dronning for at blive klar til næste nats kamp.